



# Heile Bergen!

*SV sitt alternative bybudsjett for 2015*

Presentasjonstekst:

## Heile Bergen – ein by for alle, der ingen er utstøytte

Bergen er ein forskjellsby. SVs budsjett er eit budsjett for å minska sosiale skilnader, inkludera alle og gje alle rein byluft å pusta i. SVs budsjett peikar mot eit bysamfunn som tek sin del av jobben med å redusera klimagassutsleppa.

SVs budsjett skil seg frå byrådspartia sitt –og for den del kompromisspartia sitt – på avgjerande vis – sjølv om byrådspartia sitt budsjettframlegg denne gongen tek inn om lag dobbelt så mykje i eigedomsskatt på privatbustader som SV gjorde for 2013. Det er konsekvensen av statsbudsjettet Venstre og Krf losa igjennom i Stortinget i haust. Fyrverkeriet og champagnen frå det famøse gravølet byrådspartia deltok på saman med Huseiernes landsforbund i 2013, har for lenge sidan slokna. I staden har Bergen vorte ein forgjelda kommune som har landets største andel av helsefårlege skulebygg. Forfallsbyen Bergen er ein realitet 5 år etter at Trondheim hadde klimagodkjenning for alle sine skulebygg.

I vårt alternative budsjett tek SV inn så vidt meir enn kompromisspartia i eigedomsskatt. Skilnaden er at vi presenterer ein progressiv eigedomsskatt som skjermar dei som har og tener minst. Eit botnfrådrag på 2 millionar syter for det, og gjer at med vårt opplegg vil 68% av dei som eig bustaden sin sleppa eigedomsskatt.

### Kamp mot fattig-Bergen!

Byrådet og bystyrefleirtalet har gjort fattige i Bergen fattigare. Å føra sosialhjelpssatsane attende til 2003-nivå vil åleine kosta 42 millionar. SV legg inn 20 millionar som eit fyrste steg, eit fyrste steg også på veg til SIFO-nivå, sjølv om det vil kosta nær 100 millionar. SV vil auka klestillegget for sosialhjelpsmottakarar frå 300 kr pr halvår for born og 1400 for vaksne til kr 1600 for alle som fyller vilkåra. Kan andre parti leva med ikkje å syta for at dette får fleirtal? Aktivitetstilskotet for fattige born (kr 3.000) har ikkje vore indeksregulert *ein* gong sidan det vart innført i 2007. SV regulerer til 3.500. Ein reelt gratis skule, skulemåltid og skulefrukt er også røynlege grep mot fattigdom.



### **Transportrevolusjon for rein luft!**

SVs knallgrøne merknader og talforslag viser korleis samferdsel og transport kan leggjast om til både å gje betre framkome og samstundes miljø- og klimavenlege løysingar. Retten til å pusta inn rein luft må trumfa retten til å forureina. Bergen må vera ein helsesam by som tek sitt miljø- og klima-ansvar. SV vil ha Bryggen bilfritt og miljøgate i Øvregaten, Nye Sandviksvei og Sandviksveien. Vi forserer landsstraumsprosjekt, etablerer kommunal bysykkelordning, toalett og bymøblar - vil ha bybane til alle bydelar innan 2025. Vi løyver pengar til nye målestasjonar også i Åsane og på Nesttun – og vil ha *byfjellsgeiter* til både nytte og glede. Vi har ikkje ein kvadratmeter med matjord å mista! SV omprioriterer innan Bergensprogrammet og meiner vi må ha som mål ingen dagar med «raud» luftforureining» neste år – og i 2016 heller ikkje ein einaste dag med «oransje» luftforureining.

### **God og trygg omsorg**

Det skulle ha skine av eldreomsorga. SV vil ha kvar krone på omsorgsbudsjettet rett i direkte tilbod for dei hjelpetrengjande. Vi har ikkje ei krone å avsjå til profitt eller selskapskonglomerat som plasserer pengane i skatteparadis. Vi vil ha eigne, kommunale vikarpoolar med fast tilsette i heile stillingar, vi vil auka grunnbekvinning i heimetenester og i institusjonar. Det kan gje lågare sjukefråver og tena seg sjølv inn. SV vil arbeida for at Bergen kommune ikkje skal bruka eksterne vikarbyrå. Stabilitet i arbeidsstokken gjev kvalitet for dei som får tenestene.

I 2015 må ikkje tenestene for utviklingshemma og andre funksjonshemma forringast og reduserast. Familiar som treng avlasting, må få avlasting etter behov. Omgrepet «fagleg forsvarleg» er for lengst tøygd til brestepunktet. Også funksjonshemma skal leva sjølvstendige liv – det er berre det som er inkludering.

### **Rusavhengige – fullverdige borgarar som treng omsorg, ikkje marginalisering i eigen by!**

Nygårdsparken vart stengd utan at byrådet meir enn så vidt hadde starta å byggja ut MO-senter. I dag ligg MO-sentera konsentrerte i eit lite område: Møllendal, Damsgård, Wergeland og Nesttun. Kanskje skal det koma MO-senter i Åsane til neste år, og kompromisspartia har lagt inn 1,5 millionar til «MO-senter-aktivitetar» i Bergenhus. SV vil kjempa hardt for at Bergenhus/sentrum får sitt MO-senter, og som dei andre med brukarrom/helserom. Ingenting må vera uprøvd når det gjeld å berga liv og grunnleggjande verdighet. Om naudsynt får det no såkalla Strax-huset på Damsgård nedskalerast for å finna midlar til å byggja ut fleire MO-senter for.

Sentrum kan ikkje «renoverast» for dei sjukaste, mest utsette rusavhengige! SV vil ikkje at Bergen kommune skal godta at personar vert bøtelagde for å opphalda seg innanfor ein «forbodssone» politiet set for einskildmenneske.

### **Bustader til alle – no!**

SV vil at Bergen Tomteselskap skal gjenoppstå som eit verktøy for bustadbygging og med det langsiktig samfunnsbygging. Det er på tide å innfri lovnaden frå 1994 om at det ikkje skulle vera bustadkø for menneske med utviklingshemming. Og det er på tide med elementær sosial bustadpolitikk – dvs. at kommunal bustadbygging også må møta dei som har «berre» dårleg råd. Det er ein menneskerett å ha ein heim. Det må vi greia å innfri i Bergen.

### **Eit menneske har berre ein barndom**

Bergen skulle bli Noregs beste by for born og unge. Det er langt fram dit. Men SV tek viktige steg med budsjettet vårt: fleire lærarar i skulen, fleire tilsette i barnehagane, styrking av jordmorteneste og helsesystemteneste slik at born blir sedde av kompetente vaksne i sitt kvardagsliv. Skulemat og frukt og grønt høyrer med i ein god skuledag som inkluderer alle. SV styrkjer barnevernet vidare slik SV sytte for i den siste raud-grøne regjeringsperioden. Vi vil kjempa vidare for nærbarnehagen, og vi vil at alle som ynskjer det, må få velja ein kommunal barnehageplass i sitt nærmiljø. Trollskogen barnehage må få leva. Barnas byrom må utbyggjast og utviklast etter opphavelag plan. Eit aktivt landbruk i Bergen kan gje born matmedvit og dyremedvit – og ei ordning med byfjellsgeiter kan også inkludera barnehagar og/eller skular. SV fullfinansierer Trafikksikkerhetsplanen. Slik tek vi eit godt steg fram mot trygg skuleveg, det vere seg for elevar ved Nygårdslie skole og mange andre.

SV meiner det trengst ei omfattande opptrapping og utbygging av ungdomsklubbar. Ikkje noko er meir førebyggjande enn tilbod i nærmiljøet, og nærmiljø og bydelar i Bergen må anerkjennast også som nærmiljø og bydelar der born og unge har sine heimemiljø og skal leva sine liv.

### **Bergen kommune – ein god og anstendig arbeidsgjevar som nedkjempar sosial dumping!**

SV meiner Bergen bør setja seg som mål å bli Noregs fyrste heiltidsby. SV-ordførar Inga Mandal i vesle Gamvik kommune har greidd å gjera slutt på uønska deltid. Enn om Bergen gjorde det same? Vi er store og har mykje meir å spela på. Vi er så store at det merkast om vi arbeider for å bli Noregs fremste kommune mot sosial dumping, og det merkast viss vi gjer eit krafttak for lærlingar, i eigen regi og hos dei vi handlar med. Det merkast om Bergen ingen nåde viser for bemanningsselskap som ikkje har transparens i selskapsstrukturen sin. SV meiner at Bergen kommune må sjå dei tilsette og deira organisasjonar som den ressursen dei er –og ta dei med i utviklingsprosessar på ein heilt annan måte enn det byrådet gjer i dag. Som kommune må Bergen ikkje pressa på for å utvida arbeidstidsordningar som ikkje er helsesame, og vi må respektera og anerkjenna partssamarbeidet . I KS må Bergen kommune aldri gje vår røyst med til undergraving av forhandlingsretten og med det organisasjonsretten.

### **Kultur og kunst for store og små!**

Kunst og kultur har ein eigenverdi. I tillegg veit vi at kunst og kultur stimulerer mange sansar, lærelyst og læreevne - og opplevest som del av det gode liv. SV beklagar djupt at regjeringa tok vekk kulturskuletimen. Kulturskuletimen sikrar *alle born* møte med kunst og kultur. Vi legg innatt kulturskuletimen for Bergens born frå hausten av. Vi vil utvida sundagsopne bibliotek, vi vil ha gratisøndagar for kunstutstillingane, vi held oppe bibliotekfilialen i Ytre Arna – og Indre Laksevåg får att biblioteket sitt! Områdesatsing må bety områdesatsing og ikkje område-utarming! Fyllingsdalen Teater må sleppa å leva frå hand til munn og på almisser, Opera Bergen må få føreseielege kommunale tilskot.

Bergen er den røynelege nynorsk hovudstaden i Noreg. SV vonar eit heilhjarta bystyre vil vera med på å arbeida fram eit eige nynorsk teater – og at vi vil ta mål av oss til å bli byen med dei mest spennande og omfattande sidemålsforsøka , for å styrkja nynorsken i vår by, vår landsdel og i heile landet.

### **Idrett – for alle i heile Bergen kommune!**

Idretten på sitt beste er levekårsutjamnande og gjev menneske i alle aldrar eit helsigare og rikare liv. Debatten om prisnivået i ADO Arena viser at Bergen treng ein grundig gjennomgang av korleis idretten skal vera ein idrett for alle. Det må finnast tenlege symjeanlegg i alle bydelar. Born i Bergen må få læra å symja, slik elevane ved Ytre Arna skule er gode døme på. SV set av 11 millionar kroner til einheitspris. Det er ei stor satsing i vårt alternative budsjett.

I Idretten ser ein frivilligheita i utfolding mest meir enn innan noko anna felt. Også difor må kommunale idrettskroner gå dit dei gjev mest idrett att og ikkje til idrettsbyråkrati i kommunen.

### **Noregs fremste by å leva i for kvinner!**

SV vil at Bergen skal ta mål av seg til å bli Noregs beste by å leva i for kvinner. Det betyr at vi må bli fremst på heiltid og faste stillingar, det betyr at vi må bli fremst på likeløn også. Det betyr nye forsøk med seks timars arbeidsdag, og det kan bety å jobba med prosjekt for kortare arbeidstid for småbarnsforeldre.

Skal vi bli Noregs fremste by å leva i for kvinner, må vi ha kvinnebrillene på ved langt fleire høve enn vi har det innan kommunen per i dag. Etter vårt skjønn betyr kvinnebriller at ein ikkje kan røysta ned sjølvforsvarskurs for jenter i ungdomsskulen . Kvinnebriller betyr å erkjenne kjønnskilnader der ein ser dei – også innan samferdslepolitikken, til dømes når det gjeld sykkel. Og med kvinnebriller på kan ein i alle fall ikkje overlata Bergen til endå meir kjønnsstereotyp reklame som inneber kroppspress overfor jenter og unge kvinner. Heller ikkje kan ein tildela heimhjelp og heimesjukepleie etter om søkjaren har søner eller døtrer –om ein altså har kvinnebriller på.

Med kvinnebriller på vil det vera uråd å underfinansiera krisesenter. Og med kvinnebriller på vil ein kunna oppmoda alle miljø og organisasjonar om å gjera det same. Kanskje kan vi då endeleg få eit kvinnehus i Bergen, eit internasjonalt kvinnehus? Det kan starta i det små, slik vi har gjort framlegg om i mange budsjett.

Viss Bergen tek mål av oss til å setja kvinnebrillene på, kan vi gjera byen til ein årleg arena for eit nasjonalt eller internasjonalt kvinnesymposium, der Bergen er utgangspunktet for å sjå på utviklinga i kvinners kår lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

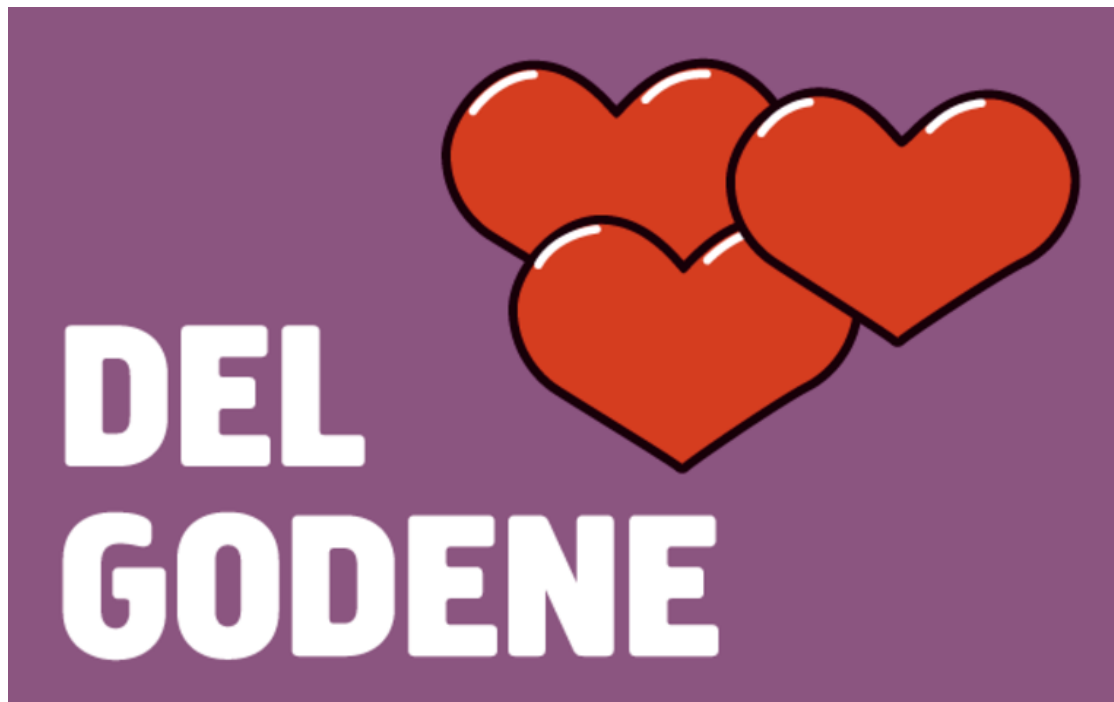
I det aller minste bør Bergen no, 101 år etter røysterettsjubileet, syta for å namnesetja gater, plassar og vegar etter kvinnesakas bergenske pionerar.

### **Ein by for alle med andletet vendt mot verda**

Historisk er Bergen Noregs mest internasjonale by. Det moderne Bergen er ein mangfaldig by med innbyggjarar som har sitt opphav i eller ættar frå mange land og alle verdsdelar. Vi er nest største kommune i eitt av verdas aller rikaste land. Rikdom freistar til å bli seg sjølv nok. Tiggeforbod, som i praksis er tiggjarforbod, er heldigvis ikkje foreslått innført . Men stigmatisering av «dei andre» er med i den politiske debatten her, sist ved forbod mot gatemusikantar. Vi må akta oss vel for ikkje å vera med i eit stigmatiseringsregime som no går over store delar av Europa. I Marseille vart det påbode for heimlause å bera ein synleg gul trekant for heimlause. Det er skremmeleg og inhumant.

Bergen tek no imot mykje godt så mange flyktningar til busetjing som staten ber oss om. Vi har til og med vedteke at vi vil ta imot 30 av dei sjuke og skadde syriske flyktningane som regjeringa sa nei til i sommar. Dessutan veit vi at det sit 5.000 asylsøkjjarar i norske asylmottak som har fått opphald og ventar på at ein kommune vil ta imot dei. Desse menneska må få tildelt kommunar. Som storesyster i ein stor region meiner SV at Bergen må prøva å få med oss kommunane i Hordaland på å ta «vår» del av dei som sit fast i asylmottak med livet på vent.

Bergen bystyre har ved fleire høve stilt opp for einskildasylsøkjjarar, det vere seg born, kvinner , unge eller familiar. Det er å oppfylla menneskelege og medmenneskelege forpliktelsar. Framleis treng asylborna Bergens støtte. Og alldeles ikkje mindre enn før trengst det at lokalsamfunn og kommunar er med og kjempar fo r ein human asylpolitikk. Humaniteten kjenner ingen grenser og er like lokal som internasjonal. Bergen er ikkje berre Vestlandets hovudstad, men ein integrert by i ei internasjonalisert verd.



### **Ein betre kommuneøkonomi!**

Regjeringa og stortingsfleirtalet har ikkje kommuneøkonomien som øvste prioritering. Det viser seg m.a. ved at kommunane ikkje får kompensert for mindre-skatteinngang. I Bergen viser byrådetts budsjettframlegg tydeleg at deira eiga regjering ikkje stettar Bergens behov – ved å foreskriva tidenes eigedomsskatt på privatbustader.

SVs alternative statsbudsjett har ei heilt anna prioritering av kommuneøkonomien. Hadde det vorte vedteke, ville Bergen ha fått løyvd 189.755 000 meir i frie inntekter. Skulehelsetenesta hadde vorte styrka med 20 millionar i øyremerkte midlar, aktivitetsstøtte for barnefamiljar med 5 millionar og barnevern med 15 millionar. SVs statsbudsjett er saldert med 4 færre milliardar oljekroner enn regjeringa sitt –og er altså definitivt av dene (nøkterne) verda.

Dei frie midlane kunne ha vore nytta til trengjande oppgåver , jamvel til å ha redusert eigedomsskatten for dei som ville ha ynskt det!

### **Folkestyre og nærdemokrati!**

Folkestyret er under press. Gjennom EØS-avtalen avgjev Noreg suverenitet på alle nivå heile tida, også for kommunane. Gjennom anbod og konkurranseutsetjing (privatisering) vert stadig meir av demokratiets innhald sett ut til armlengdes fråstand frå folkestyret. Kvalitet i tenester vert i verste fall definert som forretningsløyndommar. Kommunale foretak og AS tek gjer bystyreansvar til politisk revisjon og kontroll, slik også ein av berebjelkane i den kommunale parlamentarismen er det. Bergen tevlar no med Tromsø om å vera Noregs mest sentralstyrte kommune. Parlamentarismen er ei styringsform som sentraliserer makt, og parlamentarisme utan bydelsdemokrati set demokratiet i Bergen i klemme. Debatten om kommunestruktur kunne ha vore ein demokratidebatt, men handlar om kommunestorleik og om Bergen skal vera eige fylke att.

SV meiner det trengst ein lokalpolitisk snuoperasjon ved at Bergen neste periode må gå inn for ein fornya formannskapsmodell, for eit godt utbygd lokaldemokrati og for å gjera slutt på konkurranseutsetjing og privatisering. Parlamentarismen er dyr, utan at kostnadene på noko vis kjem lokaldemokratiet til gode.

Demokratisering og deltakardemokrati; det er det det handlar om. Inspirert av Ungdommens bystyre sitt forslag om betre demokratiundervisning, føreslår SV å styrkja samfunnsfaga med vekt på aktiv demokratisk deltaking. Kort og godt ei satsing på demokratisk danning.

Og det er ein høveleg slutt på SVs budsjettinnleiing.




**Målforslag (KMBY)**

Nr.	Tjeneste-område	Verbal beskrivelse av mål	Målemetode/-indikator	Tallfesting av mål for budsjettåret (2015)	Tallfesting av mål innen utgangen av økonomi-planperioden (2018)	Votering
1	8	Økt kollektivandel blant reisende i Bergen	Andel kollektivreisende	30 %	40 %	Fremmet av: SV Støttet av:
2	8	Økt andel syklende	Andel syklende	7 %	15 %	Fremmet av: Støttet av:
3	8	Redusert antall parkeringsplasser i sentrum	Antall p-plasser i sentrum	1000 færre p-plasser i sentrum	4000 færre p-plasser i sentrum	Fremmet av: SV Støttet av:
4	8	Køfritt kollektivtilbud på alle innfartsårer	Kollektivfelt evt. sambruksfelt på innfartsårene mot sentrum	100 %	100 %	Fremmet av: SV Støttet av:
5	8	Økt andel elever som går/sykler til skolen	Andel gående/syklende elever	80 %	95 %	Fremmet av: SV Støttet av:
6	8	Gjennomføring av handlingsplan for trafikksikkerhet 2014-2017	Andel gjennomførte prosjekter i vedtatt plan	25 %	100 %	Fremmet av: SV Støttet av:

Nr.	Tjeneste-område	Verbal beskrivelse av mål	Målemetode/-indikator	Tallfesting av mål for budsjettåret (2015)	Tallfesting av mål innen utgangen av økonomi-planperioden (2018)	Votering
7	8	Bilfritt over Bryggen	ÅDT over Bryggen	5000	250	Fremmet av: SV Støttet av:
8	8	Utslippsfri kollektivtransport	Antall linjer basert på elektrisitet	Utvidet trolleybusslinje til Paradis	Igangsatt bygging av bybane til Fyllingsdalen og Åsane	Fremmet av: SV Støttet av:
9	8	Sammenhengende sykkelvei gjennom Bergen sentrum	Etablert sykkelvei	Sammenhengende sykkelvei gjennom sentrum er ferdig regulert	Sammenhengende sykkelvei gjennom sentrum er etablert	Fremmet av: SV Støttet av:
10	8	Bilfrie dager i sentrum	Antall bilfrie dager i Bergen sentrum	4	10	Fremmet av: SV Støttet av:
11	8	Innføring av reklamefrie bysykler	Antall etablerte henteplasser for bysykler	Plan for reklamefrie bysykkelordning vedtatt	Minst 8 henteplasser er etablert i sentrum	Fremmet av: SV Støttet av:
12	10A	Bevare brosteinsgatene i Bergen	Andel brosteinsgater dekket med asfalt	Andelen brosteinsgater med asfalt redusert med 50 %	Alle brosteinsgater reetablert	Fremmet av: SV Støttet av:
13	10A	Det offentlige i førerretet på arealutvikling i kommunen	Antall offentlige områderegu	+ 3	+ 12	Fremmet av:

Nr.	Tjeneste-område	Verbal beskrivelse av mål	Målemetode/-indikator	Tallfesting av mål for budsjettåret (2015)	Tallfesting av mål innen utgangen av økonomi-planperioden (2018)	Votering
			leringer			SV Støttet av:
14	10A	Ivareta kulturminner, fredede og verneverdige bygg	Antall kulturminner, fredede og verneverdige bygg som går tapt	0	0	Fremmet av: SV Støttet av:
15	10A	Frigjøring av areal til bolig, næring, offentlig formål, møteplasser og grønne lunger	Areal brukt til overflateparkering	20 % av overflateparkeringen omregulert til andre formål	60 % av overflateparkeringen omregulert til andre formål	Fremmet av: SV Støttet av:
16	10A	Tilfredstillende barnehagedekning i Bergenhus og Årstad bydeler	Antall nye regulerte tomter til barnehageformål	+ 10 ift. Byrådets innstilling	+ 20 ift. Byrådets innstilling	Fremmet av: SV Støttet av:
17	10B	Rask saksbehandling av private reguleringsplaner som ikke krever dispensasjoner	Gjennomsnittlig saksbehandlingstid	50 uker	30 uker	Fremmet av: SV Støttet av:
18	10B	Tilstrekkelig kapasitet til å føre tilsyn i byggesaker	Antall utførte tilsyn	10 % flere gjennomførte tilsyn ift. 2014	20 % flere gjennomførte tilsyn ift. 2014	Fremmet av: SV Støttet av:
19	10C	Stoppe gjengroing og skogspredning på byfjellene	Måling av gjengroing og skogspredning	Gjennomført kartlegging av problemomfang	Ordning med byfjellsgeiter etablert	Fremmet av:

Nr.	Tjeneste-område	Verbal beskrivelse av mål	Målemetode/-indikator	Tallfesting av mål for budsjettåret (2015)	Tallfesting av mål innen utgangen av økonomi-planperioden (2018)	Votering
			g	et		SV Støttet av:
20	10D	Tilfredsstillende luftkvalitet	Indikatorer på <a href="http://www.luftkvalitet.info">www.luftkvalitet.info</a>	Ingen dager med målinger på rødt nivå	Ingen dager med målinger på oransje nivå	Fremmet av: SV Støttet av:
21	10D	Reduserte klimagassutslipp	SSBs måling av CO <sub>2</sub> -utslipp	10 % reduksjon	25 % reduksjon	Fremmet av: Støttet av:
22	10D	Tilfredsstillende datagrunnlag for vurdering av luftkvalitet	Antall aktive målere	6	8	Fremmet av: SV Støttet av:
23	10D	Etablert landstrøm i Bergen indre havn	Andel bruk av landstrøm av supplybåter og cruiceskip	10 %	70 %	Fremmet av: SV Støttet av:
24	18B	Økt kildesortering	Andel av samlet avfallsmengde	10 % økning ift. 2014-nivå	25 % økning ift. 2014-nivå	Fremmet av: SV Støttet av:
25	18B	Brukthaller i alle bydeler	Antall bydeler med brukthall	2	4	Fremmet av: SV

Nr.	Tjeneste-område	Verbal beskrivelse av mål	Målemetode/-indikator	Tallfesting av mål for budsjettåret (2015)	Tallfesting av mål innen utgangen av økonomi-planperioden (2018)	Votering
						Støttet av:

### **Forslag til budsjettmerknader (KMBY)**

#### *SV\_KMBY\_1 (rushtidsavgift og midlertidig økning i bompenger på dager med høy luftforurensning)*

Bergen har et stort utslipps- og forurensningsproblem som i hovedsak skyldes biltrafikken. Bystyret ber om at alle effektive virkemidler tas i bruk for å få redusert dette problemet, eksempelvis rushtidsavgift og midlertidig økning av bompengene på dager med høy luftforurensning.

#### *SV\_KMBY\_2 (nye målestasjoner for luftkvalitet)*

Bystyret ønsker mer kunnskap om luftkvaliteten generelt og spesielt i tett trafikkerte områder. Det skal plasseres flere aktive målestasjoner for luftkvalitet i Bergen kommune, i første omgang i Loddefjord, Åsane, Arna og Nesttun.

#### *SV\_KMBY\_3 (beredskapsplan for luftkvalitet)*

Bystyret merker seg at byrådets vedtatte beredskapsplan mot lokal luftforurensning ikke er egnet til å forebygge helseskadelig luft. Bystyret ber om en dugnad for bedre luftkvalitet, og at beredskapsplanen legges frem for bystyret til behandling før vintersesongen 2015/16.

#### *SV\_KMBY\_4 (svevestøv og helsefare)*

Bystyret har merket seg at Folkehelseinstituttet med støtte i ny forskning har anbefalt å skjerpe grensene for tillatt mengde av både grove og fine partikler i luften, og ber derfor om at disse grensene innarbeides i Bergen kommune sine rapporter og handlingsplaner for bedret luftkvalitet.

#### *SV\_KMBY\_5 (miljødifferensiert havneavgift og landstrøm)*

Bystyret ber om at arbeidet med å bygge ut flere anlegg for landstrøm blir forsert. Bystyret ber videre om at det blir innført miljødifferensierte havneavgifter, både for å skaffe inntekter til å finansiere slike anlegg, og for å belønne de mest miljøvennlige båtene.

#### *SV\_KMBY\_6 (nytt Bergensprogram)*

Bystyret ber om at det blir tatt initiativ til et nytt Bergensprogram der bompengeringen omgjøres til en miljøring, og der inntektene går til drift av og investering i kollektivtransport, gang- og sykkeltiltak og trafiksikkerhet.

#### *SV\_KMBY\_7 (bysykler og byromsmøbler)*

Bystyret ber byrådet innarbeide finansiering av bysykler og byromsmøbler som del av Bergensprogrammet.

*SV\_KMBY\_8 (trafikkregulering i Øvregaten og indre Sandviken)*

Bystyret har, uavhengig av utbygging av bybane til Åsane, en målsetting om å gjøre Bryggen bilfri. I den sammenheng må det iverksettes trafikkregulerende tiltak i indre Sandviken og Øvregaten for å unngå at all trafikken som i dag kjører over Bryggen forflyttes dit. Bystyret ber byrådet om å fremlegge en plan for dette.

*SV\_KMBY\_9 (køfri kollektivtransport)*

Bystyret understreker Bergen kommune sitt ansvar for å regulere kollektiv og sambruksfelt på innfartsårene til Bergen. Bystyret ber byrådet snarest om å gjennomføre bystyrets t om kollektivfelt, slik at kollektivtransporten kan bli et køfritt alternativ. Bystyret ber om at man starter med å etablere et sambruksfelt fra Åsane til sentrum i løpet av våren 2015.

*SV\_KMBY\_10 (utvidelse av Trolleybussnettet)*

Bystyret ønsker en utvidelse av Trolleybussnettet til Paradis og deretter videre til Fyllingsdalen. Bystyret ber byrådet snarest starte prosjektering av en utvidelse av Trolleybussnettet.

*SV\_KMBY\_11 (raskere utbygging av sykkelveinett og bybane)*

Bystyret ønsker en raskere takt på utbyggingen av bybane- og sykkelveinett. Planressurser må prioriteres til disse formålene. Bystyret ber om at arbeidet med å regulere bybanenett til alle bydeler intensiveres, med sikte på å få etablert bybane til alle bydeler innen 2022.

*SV\_KMBY\_12 (bilfrie dager)*

Bergen bystyre vil ha fire bilfrie dager i sentrum i 2015 for å markere Bergen som miljøvennlig by og for å gi plass til bymessige markeringer, og gi rom for fotgjengere, syklistene og aktiviteter i gatene. SV ønsker at 8. mars (kvinnedagen), 1. mai (arbeidernes dag), 5. juni (verdens miljødag) og 21. september (verdens bilfrie dag) skal være bilfrie.

*SV\_KMBY\_13 (fullfinansiering av handlingsplan for trafikksikkerhet 2014-2017)*

Bystyret viser den vedtatt handlingsplan for trafikksikkerhet 2014-2017 og ber om at denne fullfinansieres ved hjelp av høyere inntekter enn forventet fra Bergensprogrammet i 2014.

*SV\_KMBY\_14 (bildeling)*

Bystyret ber om at det blir lagt til rette for bildeleordninger ved alle områdereguleringer og større utbyggingsprosjekter. Det må videre reserveres faste, merkede oppstillingsplasser for bildeling i områder med gateparkering.

*SV\_KMBY\_15 (Flesland lufthavn)*

Bystyret viser til at en fordobling av rullebanekapasiteten på Flesland lufthavn vil ha store negative konsekvenser for utslippene av klimagasser og føre til en betydelig utvidelse av flystøysonen. Bystyret motsetter seg derfor utvidelsen av flyplassen.

*SV\_KMBY\_16 (frigjøring av gategrunn)*

Bystyret ber om en plan for frigjøring av gategrunn i Bergen kommune. Flere områder kan frigjøres ved at gater og plasser blir stengt for parkering og åpnet for annen bruk. Eksisterende parkeringsanlegg kan bli brukt til beboerparkering og bildeling istedenfor gjesteparkering.

*SV\_KMBY\_17 (prioritering av planer uten krav om dispensasjon)*

Bystyret vil belønne alle utbyggere som leverer planer uten krav om dispensasjon fra gjeldene reguleringer, og ber derfor at det etableres en egen hurtigfil for denne typen planer.

*SV\_KMBY\_18 (økt tempo på kommunale reguleringer)*

Bystyret ønsker økt tempo på det kommunalt initierte planarbeidet og vil derfor stryke kapasiteten på etat for Plan og geodata.

*SV\_KMBY\_19 (mangfoldige bomiljø)*

For at alle befolkningsgrupper skal kunne få dekket sine boligbehov, ber bystyret om at det stilles krav om varierte boligstørrelser i reguleringsplaner. Dette vil bidra til bedre og mer mangfoldige bomiljø i alle deler av kommunen

*SV\_KMBY\_20 (tomter til barnehager og studentbolig)*

Bystyret ber om at Bergen kommune erverver og regulerer flere tomter for barnehager og studentboliger, og gjerne i kombinasjon med hverandre. Dette gjelder spesielt for bydelene Årstad og Bergenhus som både har lav barnehagedekning og store institusjoner for høyere utdanning og forskning.

*SV\_KMBY\_21 (økt kapasitet i tilsyn)*

Bystyret ber om at kommunen utfører flere tilsyn i byggesaker og flere tilsyn av utleieboliger. For sistnevnte er det spesielt viktig å se til at boenhetene har tilfredsstillende brannsikkerhet, og ikke har helseskadelige forekomster av radon-gass.

*SV\_KMBY\_22 (involverende planarbeid)*

Bystyret ber om at det blir utarbeidet ordninger som gjøre det enklere for den enkelte innbygger å få kjennskap til og engasjere seg i plansaker i sitt nærmiljø. Bystyret ber om at det blir opprettet egnede fora for innbyggermedvirkning i saker som angår nærmiljøet. Alle innbyggere som ønsker det bør varsles via tekstmelding/e-post om saker som angår eget nærmiljø.

*SV\_KMBY\_23 (vern mot magnetstråling)*

Bystyret vil ha en styrket kartlegging av hvilke områder som kan være utsatt for magnetfeltpåvirkning fra høyspentledninger. Områder som eventuelt er utsatt må vernes ved flytting av luftspenn eller bruk av jordkabel.

*SV\_KMBY\_24 (jordvern)*

Matjord er ikke en fornybar ressurs, og dessverre er det slik at stadig mer matjord går tapt. Bystyret ber om en plan for hvordan Bergen kommune kan hindre ytterligere tap av matjord. Sammenhengende jordbruksområdet bør gis varig vern.

*SV\_KMBY\_25 (brostein)*

Bergens brosteinstradisjon stekker seg tilbake til 1500-tallet. I tillegg til å være en tradisjonsbærer, er det langt mindre svevestøv i brosteinsdekke enn i asfalt. Bystyret ønsker en registrering av hvilke gater i Bergen som i dag har, og/eller tradisjonelt har hatt, brosteinsdekke og et eget prosjekt for å sikre at disse blir videreført som brosteinsgater av god teknisk kvalitet og i bergensk tradisjon når det gjelder mønstre og utførelse. Prosjektet må også ta for seg utfordringer knyttet til universell utforming og sykling.

*SV\_KMBY\_26 (vedlikehold av fredede og verneverdige bygg)*

Bystyret ønsker kraftige grep mot forfall i fredede og verneverdige bygg. Muligheten for å gjøre utbedringer på eiers kostnad må benyttes i større grad. I Sandviken bør det opprettes et eget selskap eller en egen stiftelse for å sikre et ansvarlig eierskap til alle de verdifulle sjøbodene. Flere av dagens eiere har i lengre tid vist seg som uegnet til å forvalte kulturhistorisk verdifulle bygg.

*SV\_KMBY\_27 (skogspredning og gjengroing på byfjellene)*

Bystyret ønsker å bekjempe skogspredning og gjengroing på byfjellene, og ber derfor om at det utredes hvordan beiting kan bidra til å dempe gjengroingen i et samarbeid mellom kommune, aktuelle forskningsmiljøer og lokale bønder.

*SV\_KMBY\_28 (styrking av Bergens skog- og trøplantningsselskap)*

Bystyret vil styrke forvaltningen av og tilrettelegging for aktivitet i Byfjellene, og styrker derfor støtten til Bergens skog- og trøplantningsselskap. En del av den økte støtten skal brukes til å styrke tilretteleggingen i nærheten av og i forbindelse med Løvstien.

*SV\_KMBY\_29 (en reklamefri by med plass til kulturen)*

Bystyret ønsker at Bergen skal bli en by fri for kommersiell forsøpling og kjøpepress, og ber derfor om en utredning av hvordan Bergen kommune kan sørge for at kommersielle ytringer i byrommet avgrenses til utsalgssteder. For bystyret er det et mål å holde de bergenske byrom frie for aggressive og ofte seksualiserte visuelle kampanjer. For å gi plass i byrommet til informasjon om kulturarrangementer blir byrådet bedt om å få i stand en ordning med digitale plakatvegger på strategiske steder. På disse veggene skal kulturaktører kunne orientere om sine kulturarrangementer.

*SV\_KMBY\_30 (reklame rettet mot barn og unge i byrommet)*

Barn og unge er spesielt sårbare for reklame. Bystyret ønsker å motvirke økt kjøpepress og kroppspress mot barn og unge og ber byrådet i en egen sak utrede hvordan kjøpepress og kroppspress mot disse sårbare gruppene kan reduseres i det offentlige rom.

*SV\_KMBY\_31 (barnas byrom)*

Bystyret ønsker en forsterket satsing på barnas byrom, og ønsker i tillegg å utvide satsingen slik at den i tillegg inkluderer en egen satsing på ungdommens byrom. Ulike aldersgrupper har ulike behov, og gode oppvekstmiljø gir god tilrettelegging for alle. Særlig trengs en satsing på etablering av flere sitteområder under tak og aktivitetstilbud for ungdom.

*SV\_KMBY\_32 (offentlige toalett)*

Bystyret ber om en plan for opprusting av og bygging av flere offentlige toalett. Åpne toalettfasiliteter er viktig for å fremme bruk av byrommet. I tillegg til trafikkknutepunkt bør også parker og andre større møteplasser ha egne toalett med daglig tilsyn og renhold.

*SV\_KMBY\_33 (toaletter i døgnåpne kiosker)*

Bystyret ber byrådet søke å inngå avtaler med lang-/døgnåpne kiosker om toaletter som følger disse åpningstid. Bystyret synes det er naturlig å inngå en form for spleiselag med slike serveringssteder om toaletter.

*SV\_KMBY\_34 (brukthall)*

Bystyret ønsker at det skal etableres flere brukthaller i Bergen, og at bydelene Bergenhus/Årstad må prioriteres som neste område for etablering av brukthall. Bystyret ber byrådet bruke sin eierposisjon i BIR til å få fart på arbeidet med å etablere flere brukthaller. Bystyret ber også om at byrådet snarest regulerer egnet tomt til formålet.

*SV\_KMBY\_35 (jordvarme)*

Jordvarme er en miljøvennlig energiform. Bystyret ber om at Bergen kommune ved BKB velger et eksempelbygg for utprøving av jordvarme.



*SV\_KMBY\_36 (områdesatsning)*

Bystyret vil understreke at områdesatsning skaper betydelige forventninger hos innbyggerne i de involverte områdene. Det er derfor vesentlig at en ser satsingen i sammenheng med den generelle arealpolitikken og alle andre relevante politikkområder. For eksempel er det naturlig i forbindelse med områdesatsingen å gjenetablere bibliotekfilialen på Laksevåg.

**Forslag til investeringer (KMBY)**

Nr.	Tjeneste-område	Gjelder år / periode i økonomiplan	Verbal beskrivelse av tiltak / prosjekt eller budsjettpost	Endringer i budsjettpost / ny budsjettpost	Evt forslag til inndekning	Votering
<b>A</b>	10	2015-2018	Forbedring av turstier	5 000 000		Fremmet av: SV Støttet av:
<b>B</b>	10	2015-2018	Sykkeltiltak inkludert bysykler og sykkelvei i sentrum	40 000 000	Omdisp. Bergensprogram met	Fremmet av: SV Støttet av:
<b>C</b>	10	2015-2018	Offentlige toaletter	10 000 000	Omdisp. Bergensprogram met	Fremmet av: SV Støttet av:
<b>D</b>	8	2015-2018	Kollektivfelt	50 000 000	Omdisp. Bergensprogram met	Fremmet av: SV Støttet av
<b>E</b>	8	2015-2018	Bybane til alle bydeler innen 2025	3 000 000 000	Bergensprogram met	Fremmet av: SV Støttet av
<b>F</b>	8	2015-2018	Økt satsning, trygg skolevei	20 000 000	Omdisp. Bergensprogram met	Fremmet av: SV Støttet av
<b>G</b>	8	2015-2018	Miljøgate i løpet Øvregaten, Nye Sandviksvei og Sandviksveien	20 000 000	Omdisp. Bergensprogram met	Fremmet av: SV Støttet av

**Målforslag (KHSO)**

Nr.	Tjeneste-område	Verbal beskrivelse av mål	Målemetode/-indikator	Tallfesting av mål for budsjettåret (2015)	Tallfesting av mål innen utgangen av økonomi-planperioden (2018)	Votering
26	3A	Eige hjem for alle psykisk utviklingshemma	Kø av p.u. som står i kø 31.12.14	-	Inga kø.	Fremmet av: SV Støttet av:
27	5A	Førstgangsførelde skal få tilbud om hjemmebesøk av jordmor	Andel som får tilbud om besøk	90%	100%	Fremmet av: SV Støttet av:
28	9	Ingen boligkøer	Personar utan bustad	-	0	Fremmet av: SV Støttet av:
29	4A	Nullvisjon for overdosedødsfall	Andel av antall overdosedødsfall reg. 2014	Halvering	0-1%	Fremmet av: SV Støttet av:
30	3A	Aktivitetstilbud for alle eldre	Andel sjukeheimar utan aktivitør	-	0%	Fremmet av: SV Støttet av:
31	3A	Støttekontakt for psykisk utviklingshemmede	Andel p.u. i bufellesskap med støttekontakt	100%	100%	Fremmet av: SV Støttet av:
32	3B	Familier med store omsorgsbyrder skal ha en overkommelig hverdag.	Foresatte som ikke får avlastning	0	0	Fremmet av: SV

Nr.	Tjeneste-område	Verbal beskrivelse av mål	Målemetode/-indikator	Tallfesting av mål for budsjettåret (2015)	Tallfesting av mål innen utgangen av økonomi-planperioden (2018)	Votering
						Støttet av:

### **Forslag til budsjettmerknader (KHSO)**

#### *SV\_KHSO\_1 (bolig)*

Bystyret vil understreke at Bergen kommune har uakseptable boligkøer for flere ulike typer av brukere og at disse kan se ut til å ha blitt permanente. Og ber derfor om at det i den endelige behandlingen av den kommende boligmeldingen blir presentert langt mer effektive virkemidler. En mulig omstilling av Bergen tomteselskap fra et finansielt selskap til en organisasjon for sosial boligbygging må bli vurdert.

#### *SV\_KHSO\_2 (hjelp til å komme ut av fattigdom)*

Bystyret viser til at NAV i ein publisert intern rapport har åtvare mot at sosialhjelpa heller fører til passivitet, marginalisering og isolasjon enn til auka aktivitet og yrkesdeltaking. Auka sosialhjelp vil hjelpe fleire til å anten kommer i arbeid eller får dei faste trygdeytningane dei har krav på. Statens institutt for forbruksforskning minimumssatsar bør leggast til grunn for fastsetjing av sosialhjelpen i Bergen. Sosialhjelpsmottakarane skal få behalda kontantstøtta til liks med alle andre borgarar som mottek kontantstøtte.

#### *SV\_KHSO\_3 (stillingar i barnevernet)*

Det kommunale barnevernet er styrket betydelig via statlig satsning de siste fire årene. Bystyret erkjenner at det kan være behov for ytterligere stillinger og ber byrådet utrede dette før neste års stats- og kommunebudsjett.

#### *SV\_KHSO\_4 (styrka grunnbemanninga i sjukeheimane og open omsorg)*

Bystyret viser til sjukefråversprosjektet på Bergan sjukeheim i Kristiansund som har ført til nedgang i sjukefråværet, sparte utgifter til vikarar og overtid, betre arbeidsmiljø og auka rekruttering. Et vesentleg element i prosjektet har vore auka grunnbemanning. Bystyret ber difor om at bemanninga vert auka i utvalde einingar innanfor helse -og omsorg. I utvalde sjukeheimar bør ein ha særskilt fokus på å auke aktiviteten mellom dei eldre. Bystyret føreset at det skal vera trygg lækjardekning i alle sjukeheimar.

#### *SV\_KHSO\_5 (avbyråkratisering av omsorg)*

Bystyret vil åtvare mot aukande byråkratisering av helse- og omsorgstenestene. Bestillar-leverandørmodellen er ein berebjelke i byråkratiseringa og gjer det umogleg å vurdere tenester og omsorg heilskapeleg. Marknadsretting duger ikkje for kvalitet i omsorg. Det er viktig at tenestene er organiserte slik at at den einskilde tenesteytar blir gitt fleksibilitet til å gi omsorg som er tilpassa brukarane sine aktuelle behov. Bystyret ber om at dei tilsette sine organisasjonar vert tekne med i eit arbeid for å sjå korleis ein kan avbyråkratisera tenestene, inklusive å avskaffa bestillar-leverandørmodellen.

*SV\_KHSO\_6 (nytt 6-timarsdagsforsøk i heimetenestene)*

Bergen kommune må etablere eit nytt og forsterka 6 - timarsdag -forsøksprosjekt i heimetenestene. Eit slikt forsøk må følgjast med forskning frå dag ein og gå over minimum åtte år. Forsøket vil då gje eineståande røynslar som vil koma både Bergen kommune og andre til gode. Bergen kommune må kontakta statlege styresmakter for samarbeid og om medfinansiering av forsøket inklusive forskning.

*SV\_KHSO\_7 (nære helsestasjonar)*

Bystyret vil understreke at helsestasjonane skal vere eit lågterskel helsetilbod nær heimane til folk. Det er difor viktig at alle har tilgang til ein helsestasjon helst via gange eller ved en godt tilrettelagt kollektivtransport.

*SV\_KHSO\_8 (nærkjøken i sjukeheimane)*

Det må leggjast fram ein plan for opptrapping av produksjonskjøken på den einskilde institusjon (nærkjøken). Eit heilskapleg mat- og ernæringsperspektiv er viktig for eldre, svekka og hjelpetrengjande menneske.

*SV\_KHSO\_9 (re-institusjonalisering og segregering)*

Opphopinga av tiltak og bustader på Vestlandsheimen for menneske med særskilde behov avslørte i 2010 og 2011 at reinstitusjonalisering og segregeringstenking på nytt hadde fått fotfeste i Bergen kommune. Det finst også andre uheldige døme på etablering av omsorgsghettoar i kommunen vår. Denne utviklinga må reverserast - tvert. Det må tilsetjast ein prosjektansvarleg rett under kommunaldirektøren som skal planleggja heilt konkret nedbygging av omsorgsghettoane. Dette må det lagast tidfesta planar for. Vidare må det utviklaste fag-etiske program/planar for å sikra at alt arbeid i Bergen kommune som gjeld funksjonshemma vert gjennomført i eit inkluderingsperspektiv – og på ein ikkje segregerande måte.

*SV\_KHSO\_10 (Utekontakten)*

Bystyret ser at det også er viktig å tilføra Utekontakten meir ressursar slik at det oppsøkjande arbeidet i bydelane kan rustast opp og slik at Due-prosjektet kan ivaretakast med nødvendig knoppskyting og utviding.

*SV\_KHSO\_11 ( trygg barselomsorg – "Jordmor heim")*

Barselomsorga i Bergen treng ein skikkeleg framskuv. Bystyret ber byrådet innan 1. april 2015 leggja fram ei sak for bystyret om ei stegvis opptrapping av "Jordmor heim"-ordninga slik at heile kommunen er omfatta av ordninga innan utgangen av juni 2016.

*SV\_KHSO\_12 ( helsesystemtenesta)*

Bystyret ber om at helsesystemtenesta vert styrkja også ved bruk av Bergen kommune sine egne frie midlar. Ei god helsesystemteneste er eit effektivt og godt førebyggjande helsetiltak. Det er også et spesielt viktig tiltak for born og unge si helse.

*SV\_KHSO\_13 (MO-senter og fullverdig helsetilbod til alle)*

Bystyret ber om at vert etablert eit MO-senter også i Bergenhus bydel. Helsetilbodet til dei rusavhengige i Bergen sentrum har ikkje vore tilfredsstillande etter at Straxhuset vart lagt ned og flytta.

*SV\_KHSO\_14 (aktivitør ved alle sjukeheimar)*

Alle sjukeheimar i Bergen skal ha ein aktivitør som stimulere og legg til rette for aktivitet. Bystyret ber byrådet om å syte for dette.

*SV\_KHSO\_15 (ekstra ramme helse og sosial)*

Bystyret har registrert overforbruket i 2014 på helse- og sosialfeltet og meiner byrådetts at si innstilling legg opp ti ei underskotsbudsjettering, og bystyret aukar difor den generelle ramma på budsjettet på dette feltet med 30 millionar. Eldre hjelpetrengjande og psykisk utviklingshemme skal vere prioriterte i oppbudsjetteringa og minimum vere sikra eit like godt tilbod i 2015 som i 2014.

*SV\_KHSO\_16 (gatejuristen)*

Bystyret meiner Gatejuristen i regi av Kirkens bymisjon har vist seg som eit god tilpassa og relevant tilbod til sårbare grupper og gjev difor ei årleg driftstøtte på 1 million i 2015 med sikte på forlenging i heile økonomiplanperioden.

*SV\_KHSO\_17 (V13)*

V13 i regi av Kirkens bymisjon er eit førebyggjande tiltak retta mot unge og føremålet er å forhindre rusmisbruk. Bystyret vil halde løyvinga til prosjektet på same nivå som i 2014.

*SV\_KHSO\_18 (eigen pott til mindre friviljuge prosjekt)*

Det er ei rad med ulike gode prosjekt organisert av friviljuge innanfor helse- og sosialfeltet. Bystyre meiner det er viktig at Bergen kommune stør opp under den friviljuge verksemda og sett difor av en eigen pott til mindre friviljuge prosjekt.

**Forslag til investeringer (KHSO)**

Nr.	Tjeneste- område	Gjelder år / periode i økonomiplan	Verbal beskrivelse av tiltak / prosjekt eller budsjettpost	Endringer i budsjettpost / ny budsjettpost	Evt forslag til inndekning	Votering
<b>A</b>	3	2015-2018	Bustad til personar med særskilde behov	200 000 000		Fremmet av: SV  Støttet av:
<b>B</b>	3	2015-2018	Nytt sjukeheim	300 000 000		Fremmet av: SV  Støttet av:
<b>C</b>	3	2015-2018	MO-senter i sentrum, oppgradering øvrige sentre	10 000 000		Fremmet av: SV  Støttet av:



## Målforslag (KOPP)

Nr.	Tjeneste-område	Verbal beskrivelse av mål	Målemetode/-indikator	Tallfesting av mål for budsjettåret (2015)	Tallfesting av mål innen utgangen av økonomi-planperioden (2018)	Votering
33	1B	Økt andel elever som går/sykler til skolen	Andel gående/syklende elever 2014	5% høyere andel.	10% høyere andel	Fremmet av: SV Støttet av:
34	1B	Økt lærertetthet på barnetrinnet (1.-4)	Antall grupper på 16 eller mer med bare en lærer	-	0	Fremmet av: Støttet av:
35	1B	Økt lærertetthet på mellom- og ungdomstrinnet (5.-10)	Antall grupper på 21 eller mer med bare en lærer	-	0	Fremmet av: SV Støttet av:
36	1A	Nærbarnehage til alle barn	Antall ikke oppfylte 1. valg i nærmiljø	-	0	Fremmet av: SV Støttet av:
37	1B	Fjerne analfabetismen i Bergenskolen	Andel elever som kan lese lengre sammenhengende tekster.	85%	90%	Fremmet av: SV Støttet av:
38	1A/1B	Stillingsstopp i fagavdelingen	Antall årsverk i avdelingen	som i 2014	som i 2014	Fremmet av: SV

Nr.	Tjeneste-område	Verbal beskrivelse av mål	Målemetode/-indikator	Tallfesting av mål for budsjettåret (2015)	Tallfesting av mål innen utgangen av økonomi-planperioden (2018)	Votering
						Støttet av:

## **Forslag til budsjettmerknader (KOPP)**

### *SV\_KOPP\_1 (bemanningnorm i barnehagar)*

Bystyret vedtar bemanningnorm på ein vaksen pr. tre born under fylte tre år og ein vaksen pr. seks born over fylte tre år. Norma vert gjort gjeldande frå og med 01.08.15. Overgangsordningar må gjevast kortast mogleg frist.

### *SV\_KOPP\_2 (nærbarnehage)*

Bystyret har ein visjon om alle ungar i Bergen skal ha ein plass i nærbarnehage på eitårsdagen. Dette krev ei ordning med løypande opptak og forsert utbygging i bydelane Årstad og Bergenhus.

### *SV\_KOPP\_3 (Barn i byen – økt støtte)*

Magasinet Barn i byen – som blant annet distribueres til alle skoler og barnehager – gir nyttig og oppdatert informasjon om kulturaktiviteter for barn og familier. Tiltaket er finansiert via kommunal støtte, støtte fra kulturaktører som har et tydelig unntak fra reklameforbudet i opplæringsloven og rent kommersielle aktører. Bystyret vil øke støtten til Barn i byen for å hindre at magasinet må ha rent kommersielle annonser i magasinet sitt og slik setter seg selv i fare for å bryte reklameforbudet i opplæringsloven. Bystyret vil både ha en reklamefri skole og et friskt og oppdatert magasin til alle barn og barnefamilier i Bergen.

### *SV\_KOPP\_4 (endringer i skolestruktur)*

Bystyret vil understreke at budsjettvedtaket ikke innebærer et løyve til å legge ned eller flytte skoler eller avdelinger av skoler. Slike endringer i skolestrukturen må behandles i forbindelse med rulleringen av skolebruksplanen.

### *SV\_KOPP\_5 (avbyråkratisering)*

Bystyret ønsker en avbyråkratisering av Bergenskolen. Fagavdelingen skal gå gjennom sine rutiner for å vurdere om noen rapporteringskrav kan sløyfes. Skolene skal også vurdere om antall tester av elevene kan reduseres.

### *SV\_KOPP\_6 (involverende evaluering av utviklingsprogrammer)*

Bergen Kommune har siden 2009 startet opp med skoleutviklingsprogrammer for å styrke grunnleggende ferdigheter i lesing (Leselos) og regning (Regnebyen). I tillegg har ungdomsskolene deltatt i det nasjonale prosjektet Ny Giv, som skal sikre økt grad av gjennomføring av videregående skole. Bystyret ønsker at det blir gjennomført en underveis- og en sluttevaluering av prosjektene, som involverer både elever, lærere og foreldre. Dette for å kunne justere og forbedre den videre

prosessen med prosjektene, samt det å få verdifull informasjon fra de som faktisk gjør opplæringsjobben.

#### SV\_KOPP\_7 (styrke skole-skole-samarbeidet)

Bystyret mener kollega-samarbeid innenfor og på tvers av skoler skal ha prioritet i arbeidet med å utvikle best mulig undervisningspraksis i Bergenskolen. Framfor vekst i byrådsavdeling skal man kontinuerlig vurdere støtte til samarbeid mellom skoler eller ordninger hvor skoler veksler på å ha koordineringsansvar for fagutvikling.

#### SV\_KOPP\_8 (forsøk med skolemåltider og mer fysisk aktivitet, tilbakeføring av skolefrukt)

Bystyret vil understreke at sunt kosthold og fysisk aktivitet er avgjørende for at skolene skal være gode arenaer for dannelse og læring, og vil derfor ha forsøksordninger med skolemåltider kombinert med mer vekt på fysisk aktivitet på tre utvalgte skoler. Skolefruktordningen tilbakeføres til alle ungdoms- og kombinerte skoler i Bergen med virkning fra august 2015.

#### SV\_KOPP\_9 (mer støttet egenarbeid i skoletiden)

Bystyret har en visjon om leksefrie skoler, men erkjenner samtidig at elevenes egenarbeid er en viktig del av læringsprosessen i en rekke fag. Dagens leksehjelp for mellomtrinnet skal derfor styrkes og for barnetrinnet økes lærertettheten slik at lærerne i større grad kan legge til rette for, følge opp og støtte elevens egenarbeid i undervisningstiden. Med bakgrunn i disse tiltakene skal alle barneskolene oppfordres til å bli leksefrie.

#### SV\_KOPP\_10 (fjerne analfabetismen i Bergenskolen)

Bystyret er orientert om at å måle leseevne er komplisert og at elever som ikke behersker prøvetekster kan være langt bedre lesere i situasjoner og kontekster hvor de føler seg tryggere. Nasjonale prøver kan likevel gi et vist bilde på den faktiske leseevnen blant elevene i Bergenskolen, men prøvene er langt fra tilstrekkelige. Bystyret vil derfor ha et prosjekt for å utvikle enda bedre metoder for å kartlegge og begrepsfeste leseevnen til den enkelte elev og ikke minst sørge for at alle elever alle får en godt tilpasset leseopplæring.

#### SV\_KOPP\_11 (styrking av samfunnsfagene)

Samfunnsfagene er spesielt viktige dannelsesfag i et demokrati, og fagene har til formål å stimulere elevene til aktivt medborgerskap og gi dem erfaring med demokratisk deltakelse. Både for å fremme økt valgdeltakelse i de kommende valgene, økt oppslutning om ungdommens bystyre og politisk deltakelse generelt, skal opplæringen i samfunnsfag styrkes. Det skal legges spesielt vekt på undervisningsformer som fremmer og gir erfaring med demokratisk deltakelse og som stimulerer elevene til å reflektere over egen deltakelse. Ungdommens bystyre er en mulig medspiller og ressurs i arbeidet med å styrke samfunnsfagene.

#### SV\_KOPP\_12 (styrking av den praktisk-estetiske opplæringen)

Bystyret ber om at den praktisk-estetiske delen av opplæringen kan styrkes, både innenfor egne fag, og som integrerte deler av andre fag. Bystyret viser til vellykkede forsøk på å kombinere musikk og matematikk, og ber byråden gå i dialog med skolene og lærerne om flere liknende prosjekter.

#### SV\_KOPP\_13 (tidlegare møte med nynorsk)

Bystyret vil understreke at elevane i Bergenskolen skal ha god opplæring i bruk av både bokmål og nynorsk. For å gjøre møtet med nynorsken enklare for elever med bokmål som hovudmål, bør alle elevar lese nynorske tekstar også på barne- og mellomtrinnet. Bystyret vil ha en prøveordning med å bruke lærebøker i nynorsk i religionsfaget på barne og mellomtrinnet, og ber byrådet om å førebu ei slik prøveordning.



*SV\_KOPP\_14 (eget anti-mobbeprosjekt for Bergen kommune)*

Effekten av såkalte mobbeprogrammer er imidlertid omstridt og et av programmene (PALS) har blant annet blitt kritisert for lagring av omfattende personopplysninger. Bystyret ber om byrådsavdelingen utvikler et eget prosjekt for å utvikle og sikre det psyko-sosiale-arbeidet ved skolene og at alle skoler blir bedt om å vurdere sin bruk av eksterne mobbeprogrammer.

*SV\_KOPP\_15 (opplæring for grensesetting og mot trakassering og seksualisert vold)*

Bystyret ber om at det i 2015 gjennomføres et sekstimerskurs for alle gutter og jenter på 10. trinn i grensesetting og selvforsvar. For jentene gjennomføres kurset som et selvforsvarskurs, og for guttene som samlinger hvor man arbeider med temaer som seksualisert vold, trakassering, grensesetting og grenseforståelse.

*SV\_KOPP\_16 (rusforebygging i skolen)*

Bystyret ber om at det rusforebyggende arbeidet blir styrket gjennom økt bruk av ordninger som «Kjentmann» eller liknende. Ungdom med rusproblemer må ikke bli møtt med avvising, men med anerkjennelse og omsorg. «Kjentmann» og muligens liknende opplegg, har et slikt inkluderende utgangspunkt for det rusforebyggende arbeidet.

*SV\_KOPP\_17 (forebyggende helsearbeid)*

Bystyret viser til budsjettinnspill fra Ungdommens bystyre som argumenterer godt for hvor viktig forebyggende arbeid med psykisk helse er og som blant annet oppfordrer til økte bruk av miljøterapeuter. Bystyret ber derfor om at det setes av egne sentrale midler til miljøterapeuter og at helsesøstertjenesten styrkes.

*SV\_KOPP\_18 (ungdomsklubbar)*

Kommunale ungdomsklubbar er eit svært godt førebyggjande tiltak. Bystyret ber byrådet leggja fram ein plan for utbygging av ungdomsklubbar og allereie i 2015 sikra at dei mest levekårsutsette områda vert tryggja ungdomsklubbar. Ingen ungdomsklubb må leggjast ned utan at eit minst like godt tilbod vert etablert i staden for.

*SV\_KOPP\_19 (skolehager)*

Bystyret vil at alle barneskoler og kombinerte skoler skal ha tilgang til en skolehage og jevnlig tilbys gårdsbesøk. Bergen kommune skal ved behov stille areal til rådighet for skolehager og søke å bringe velforeninger, foreldreutvalg og liknende med i arbeidet med å utvikle skolehagene.

**Forslag til investeringer (KOPP)**

Nr.	Tjeneste- område	Gjelder år / periode i økonomiplan	Verbal beskrivelse av tiltak / prosjekt eller budsjettpost	Endringer i budsjettpost / ny budsjettpost	Evt forslag til inndekning	Votering
<b>A</b>	1B	2015-2018	Nærbarnehager	50 000 000		Fremmet av: SV  Støttet av:
<b>B</b>	1B	2015	Trollskogen barnehage	500 000		Fremmet av: SV  Støttet av:
<b>C</b>	1A	2015	Skolehager	1 000 000		Fremmet av: SV  Støttet av:

**Målforslag (KKIN)**

Nr.	Tjeneste- område	Verbal beskrivelse av mål	Målemetode/-indikator	Tallfesting av mål for budsjettåret (2015)	Tallfesting av mål innen utgangen av økonomi- planperioden (2018)	Votering
<b>39</b>	12D	Auka bruk av bydelsbiblioteka	Besøkende med 2015 som basis		10%-auke	Fremmet av: SV  Støttet av:
<b>40</b>	14	Auka bruk av areal til matproduksjon	Talfesta areal pr. 31.12.2015	+1%	+5%	Fremmet av: SV  Støttet av:
<b>41</b>	12B	Fjerne køane i den kommunale kulturskolen	tal born i kø	-	0	Fremmet av: SV  Støttet av:

Nr.	Tjeneste-område	Verbal beskrivelse av mål	Målemetode/-indikator	Tallfesting av mål for budsjettåret (2015)	Tallfesting av mål innen utgangen av økonomi-planperioden (2018)	Votering
42	12	Auka tilgjenge til kunstmusea (sjå merknad 11)	Tal museum som tek del i ordninga «Kunstsøndag for alle»	2	5	Fremmet av: SV Støttet av:
43	14	Heilgrøn næringspolitikk	Kvalitativ vurdering av strategiske næringsdokument	Alle tiltak skal ha ein positiv miljøeffekt		Fremmet av: SV Støttet av:

### ***Forslag til budsjettmerknader(KKIN)***

#### *SV\_KKIN\_1(symjeanlegg)*

Bystyret har som mål at alle i Bergen skal ha sjanse til å lære seg å symje og utvikle seg som symjarar. For å nå dette målet er det, i tillegg til ei god symjeopplæring, viktig med tilgjengelege symjeanlegg med en rimeleg pris på inngangsbilletten. Bystyret vil difor ha ein rimeleg einskapstakst for alle symjeanlegga i Bergen og opne symjeanlegg i alle bydelar. Den nyopna Ado arena er fyrst og fremst eit symjeanlegg for folk i alle aldrar, og skal difor ha lik pris med dei andre symjeanlegga i Bergen.

#### *SV\_KKIN\_2 (bydelsbibliotek og bydelskinoar)*

Alle bydelar skal ha minst eit eige bibliotektilbod, og bystyret vil difor syte for Ytre Arna får halde sitt bibliotek og at Laksevåg får sitt attende. Bystyret ber om at ein samstundes går i dialog med Bergen Kino om skiping av bydelskinoar. Desse kan eventuelt verte utvikla i samarbeid med bydelsbiblioteka eller andre relevante aktørar i nærmiljøa.

#### *SV\_KKIN\_3 (Ålmåsgardane i Åsane)*

Bystyret meiner at Bergen kommune si handsaming av Almåsgardane i Åsane har vore særst dårleg. Det er no på høg tid at det vert starta ei opprusting og bygga og at ein parallelt med dette arbeidet finn ein eigna bruk for heile området. Almåsgardane er av stor kulthistorisk verdi og må no verte handsame med det som utgangspunkt.

#### *SV\_KKIN\_4 (operafrilansarar og amatørar)*

Den nye opera har ikkje nytta seg av lokale frilansarar og amatørar til sine produksjoner slik som ein forventar ved opprettinga. Bystyret meiner det er viktig å sikre eit godt lokalt basert operamiljø og set difor av ein pott til lokale opera-produksjonar eller produksjonar som nyttar lokale frilansarar og friviljuge.

*SV\_KKIN\_5 (skating, triksesykling, parkour mv.)*

Bystyret meiner det er viktig å støtte opp under den betydelege framveksten av spontane fysiske utandørs aktivitetar for ungdom som til dømes skating, triksesykling og parkour. Ulike typar av urbane restareal kan verte brukt som permanent eller mellombels arena for denne typen aktivitet, og bystyret ber difor om at det vert gjort ei kartlegging over mogelege stader og ein plan for bruk. Ein slik plan må verte utvikla i samarbeid med Ungdommens bystyre.

*SV\_KKIN\_6 (vedlikehald, idrettsanlegg)*

Bystyret vil påpeike at det kan komme fleire gevinstar av at idrettslaga anten sjølv driv anlegg eller driv vedlikehald sjølv (samarbeidsprosjekt) og vil difor auke potten for både drift av private anlegg og samarbeidsprosjekta. Å sikre godt vedlikehald er både ei god sosial og økonomisk investering for framtida.

*SV\_KKIN\_7 (idrettshistorie)*

Bystyret ber om at det vert gjort ein innsats for å betre samle, forvalte, forske på og formidle idrettshistoria til Bergen. Idrettsrådet, Lokalhistorisk arkiv, og relevante fagmiljø på UiB og HiB bør verte kontakta for å arbeide med idrettshistoria til Bergen.

*SV\_KKIN\_8 (internasjonalt kvinnehus)*

Bystyret ønskjer at det blir etablert en kulturell inkludering sarena spesielt for kvinner, som retter seg både mot menneske frå majoritets- og minoritetsmiljø. En naturlig medspelar i skipinga av et slikt hus vil være BIKS og Kvinnebevegelsen i Bergen.

*SV\_KKIN\_9 (kortreist mat)*

Bystyret vil ha en forsterket satsning på lokal matproduksjon og en økt bevissthet om matens opprinnelse. Dette gjelder både mat fra lokalt landbruk og mat fra fiske og fangst. Bergen kommune bør stille et av byggene i rådhuskvartalet til rådighet for aktører som vil selge kortreist mat basert på lokale ressurser. Bystyret vil ha kortreist møtemat, og kortreist mat skal også benyttes ved kommunal representasjon. Bystyret ber byrådet vurdere korleis det kan verte servert meir kortreist mat eldreinstitusjonar

*SV\_KKIN\_10 (urbant landbruk/bruk av grønne lommer)*

Bystyret ser at Bergen har særskilde verdiar som storby med eit aktivt landbruk. Engasjement og tiltak som «Bærekraftige liv» viser at også i storbyen kan dyrking av eigen mat finna stad. Bystyret ser at internasjonalt har mange byar kome langt i å innlemma eit urbant landbruk som del av byutviklinga. Bystyret ynskjer ein plan over korleis «grønne lommer», særskilt i levekårsutsette område, kan nyttast i ein slik samanheng. Likeeins ser bystyret for seg ein ny giv for parsellhagar som del av vidare byutvikling og folketalsauke.

*SV\_KKIN\_11 (kunstsøndag for alle)*

Bystyret ønsker at flest mulig skal bli kjent med de rike kunst- og gjenstandssamlingene til Bergen Kunstmuseum og Vestlandske kunstindustrimuseum og de ulike utstillingene til de to museene, Kunsthallen; Galleri 3,14 og Hordaland kunstsenter. Det skal derfor tas initiativ til en ordning med gratis inngang hver søndag i perioden 1. september til 1. mai. Ved eventuell etablering av en slik ordning skal Bergen Kommune refundere inntektstapet til institusjonene.

*SV\_KKIN\_12 (oppfølging av Et steg foran)*

Idrettsplanen "Et steg foran" er blitt til etter en omfattende og grundig prosess og har fått bred støtte. Bystyret vil understreke at det er vesentlig å følge opp alle utbyggingene i planen og at idretten som helhet ikke blir skadelidende for kostnadsoverskridelsene på det nye svømmeanlegget.

*SV\_KKIN\_13 (kulturminnekartlegging)*

Bystyret ber om ei heilskapleg kulturminnekartlegging av heile Bergen kommune, og at arbeidet starte med bydelane Arna og Åsane.

*SV\_KKIN\_14 (Åsane- idrettshall og kulturhus)*

Åsane treng ein fleirbruks- og ishall, og bydelen har venta lenge no. Bystyret ber byrådet om å tilsette ein prosjektansvarleg og finne ei egna tomt og eventuelle samarbeidspartnarar innan 01.08.2015. Bystyret meiner ein bør vurdere om Bergen kommune kan samarbeide med Hordaland fylkeskommune om eit prosjekt med ei integrert vidaregåande skule. Åsane har i lang tid vore lova eit kulturhus utan at noko har skjedd. For å få framdrift i prosjektet bør det også her tilsettast ein koordinator som i løpet av 2015 skal få klart et realiserbart prosjekt.

*SV\_KKIN\_15 (kulturskoletimen)*

Ordninga med gratis kulturskuletime vert ført attende slik ho var før Solberg-regjeringa fjerna den.

*SV\_KKIN\_16 (Fargespill)*

Bystyret meiner Fargespill sitt arbeid er heilt unikt og noko Bergen bør vere stolt av. For å sikre verksemda akseptable arbeidstilhøve vert det løyvt 400.000 ekstra i tillegg til byrådet si opphavlege innstilling.

*SV\_KKIN\_17 (Idrettsrådet)*

Idrettsrådet gjør et viktig koordineringsarbeid for idretten i Bergen og er ein viktig støttespiller for det enkelte idrettslag. Omfanget på verksemda og samfunnsnyttan av arbeidet rettferdiggjjer ei auka driftstøtte på 250.000.

*SV\_KKIN\_18 (Bergenfest)*

Bystyret meiner Bergenfest er ein viktig og særst vellukka festival for både Bergen sentrum og for resten av kommunen og vil difor halde støtta på same nivå som i 2014.

*SV\_KKIN\_19 (Ekserserhuset)*

Bystyret minner om at Ekserserhuset treng ei relevant tomt etter at det i 2001 vart nedmontert og fjerna frå Jonsvollskvartalet kor Sparebanken Vest sitt nye bygg no har vorte reist. Sjølvne attreisninga vert kostnadsfri for Bergen kommune og skal dekkes av Sparebanken Vest. Bystyret ber om at ein ny tomt vert vald før sommaren 2015 og at målet er at at 200-årsjubileet for Ekserserhuset kan skje i Ekserserhuset i 2021.

*SV\_KKIN\_20 (Gamle brannstasjon mv.)*

Bystyret ber om at arbeidet med å pusse opp og finne ein passende bruk til Hagerupgården, Gamle brannstasjon og fengslet vert forsert - og at byrådet kjem med ei sak om dette til bystyret før sommaren 2015. Tanken om eit brannmuseum og sjansane for å realisere dette skal handsamast i saka frå byrådet.

*SV\_KKIN\_21 (dyrevelferd)*

Bystyret ber om at arbeidet for dyrevelferd vert styrkt med 250.000 meir i budsjettet enn byrådet si innstilling. Ressursane skal fordelast på private ideelle institusjonar som Dyrebeskyttelsen o.l.

*SV\_KKIN\_22 (god infrastruktur for korps og musikkforeiningar)*

Alle korps og lokale musikkforeiningar skal vere sikra lager og skikkelege øvingslokale. Bystyret ber byråden om eit samla oversyn over tilhøva inkludert brukarane sine perspektiv på lokala. Bystyret legg til grunn at korps/ musikkforeiningar som ikkje har tilfredsstillande lokal skal få hjelp av Bergen kommune. Bystyret føreset at både skulebygg, kulturhus, bydelshus m.m. skal ha plass til slike føremål.

*SV\_KKIN\_23 – førebygging mot ekstremisme*

Bystyret meiner at eit breitt og inkluderande organisasjons- og kulturliv er særleg viktig for å førebygge positive haldningar til og i verste fall deltaking terrorisme eller krig for framande aktørar. Det felles innvandrarråd i Hordaland og Bergen offentlege bibliotek vil vera gode samarbeidspartnarar/ressursar når det gjeld korleis ein kan skape inkluderande møtestader. Vald, ekstremisme og utanrikspolitikk er tema å setja på dagsorden i eit slikt arbeid, det vere seg gjennom debattar, ulike kulturelle uttrykk/aktivitetar m.m.

*SV\_KKIN\_24 (ekstra pott)*

Ramma for tilskot til kulturorganisasjonar vert auka med 2.000.000 for å tilpasse støtte betre til kostnadsutviklinga og for tilfredsstillende behov som har vorte synlege gjennom budsjettprosessen.

*SV\_KKIN\_25 (Bergen som nynorskhovudstad)*

Bergen er kulturhovudstad for heile Vestlandet. I framtida vil ikkje posisjonen vera sjølvsgad om ikkje byen standhaftig byggjer eit kulturmedvit og –institusjonar som rommar heile Vestlandets kulturidentitet. SV meiner ein slik posisjon må styrkjast med eit eige nynorsk teater og at Bergen aktivt byggjer oss opp som Noregs nynorskhovudstad. Eit sidemålsprosjekt etter mal av Holmlia-modellen (nynorskbøker brukte også i andre fag enn norsk) må kunna utviklast og byggjast ut over tid.

**Forslag til investeringer (KKIN)**

Nr.	Tjeneste- område	Gjelder år / periode i økonomiplan	Verbal beskrivelse av tiltak / prosjekt eller budsjettpost	Endringer i budsjettpost / ny budsjettpost	Evt forslag til inndekning	Votering
<b>A</b>		2015-2018	Bibliotek, Laksevåg	5 000 000		Fremmet av: SV  Støttet av:
<b>B</b>		2015-2018	Utstyrspott, frivillige	2 000 000		Fremmet av: SV  Støttet av:

**Målforslag (KFIN)**

Nr.	Tjeneste- område	Verbal beskrivelse av mål	Målemetode/-indikator	Tallfesting av mål for budsjettåret (2015)		Tallfesting av mål innen utgangen av økonomi- planperioden (2018)		Votering	
<b>44</b>	16	Ingen innkjøp fra selskaper knyttet til skatteparadis	Antall selskaper som leverer til Bergen kommune og er knyttet til et skatteparadis	0	0	0	0	Fremmet av: SV  Støttet av:	
<b>45</b>	16	Hindre sosial dumping hos leverandører til Bergen kommune	Andel leverandører med rammeavtaler	Alvorlige avvik ved tilsyn	100%	0-1	100%	0	Fremmet av: SV  Støttet av:

Nr.	Tjeneste-område	Verbal beskrivelse av mål	Målemetode/-indikator		Tallfesting av mål for budsjettåret (2015)		Tallfesting av mål innen utgangen av økonomi-planperioden (2018)		Votering
			vtale						
46	17A	Stans i bruken av vikarbyråer	Andel fravær inndeckt med egne vikarer		-		100%		Fremmet av: SV Støttet av:
47	16	Alle skoler skal ha helseverngodkjenning	Antall uten godkjenning		0		0		Fremmet av: SV Støttet av:
48	16	Færre deltidsansatte	Andel ansatte i deltid		5% reduksjon		15% reduksjon		Fremmet av: SV Støttet av:

### **Forslag til budsjettmerknader (KFIN)**

#### *SV\_KFIN\_1 (sosial dumping)*

Sosial dumping og anna tilknytt organisert kriminalitet er eit aukande problem, og Bergen kommune har som ein stor innkjøpar av varer og tenester både ein sjanse til og ei plikt til å arbeide aktivt mot denne forma for kriminalitet. Bystyret vil difor ha styrka tilsyn med ulike typar av innkjøp til kommunen.

#### *SV\_KFIN\_2 (egne vikarpooler/egen virkarpool)*

Bystyret ber om at det blir etablert egne kommunale vikarpooler med fast ansatte i hele stillinger, både for å sikre flere ansatte mulighet for full stilling og for å redusere Bergen kommune sine utgifter. Etableringen av vikarpooler må skje i samarbeid med de ansattes organisasjoner. Byrådet skal vurdere om det er mest hensiktsmessig med en felles vikarenhet (virkarpool) eller om de ulike virksomhetsområdene skal ha hver sin vikarenhet.

#### *SV\_KFIN\_3 (ansvarleg arbeidsgjevarpolitikk)*

Bystyret ønske at Bergen kommune skal drive ein arbeidsgjevar og rekrutteringspolitikk som sikre alle rett til full stilling. Det må difor lagast ein tidfesta handlingsplan for å auka opp talet på heiltidsstillingar. Planen må lagast i samabeid med dei tilsette sine organisasjonar og i kontakt med



brukar- og pårørandeorganisasjonar. Fleire heile stillingar vil føre til at brukarane får færre medarbeidarar å forhalde seg til.

*SV\_KFIN\_4 (utvalg for likestilling/likestillingsråd)*

Bystyret ber om at arbeidet for å fremme likestilling mellom kjønnene blir styrket, og ønsker derfor at det skal etableres et nytt likestillingsutvalg. Utvalget bør være valgt av byrådet, men kvinneorganisasjonene i Bergen må inviteres til å nominere kandidater.

*SV\_KFIN\_5 (avbyråkratisering)*

Alle verksemder skal gå gjennom sin rutinar på jakt etter unødige administrative prosedyrar og vurdere kva som er førehaldstalet mellom talet tenesteutøvarar (sjukepleiarar, lærarar mv.) og talet administrativt tilsette innanfor kvart enkelt tenesteområde. Bystyret ber om ein eigen overordna sak som oppsummerar gjennomgangane og drøfter førehaldstala.

*SV\_KFIN\_6 (deltakerdemokrati)*

Bystyret ber om at det blir forberedt en sak innen 01.05.15 som omhandler overgang til et styringssystem som stimulerer til økt lokaldemokrati, herunder sak om opprettelse av bydelsstyrer med deltakerdemokrati, inkludert deltakende budsjettering. Dette vil gi byens innbyggere større grad av lokal innflytelse og medvirkning.

*SV\_KFIN\_7 (avvikling av byrådsordningen og kutt i politikerlønninger)*

Bystyret ber om at ordningen med byråd blir avviklet innen 01.03.2015, og at Bergen styres etter de ordinære reglene for kommunestyre. Byrådet bes levere en sak om generelle kutt i politikerlønningene hvor man både sammenligner politikerlønningene med lønnsnivået i andre kommuner og lønnsnivået i ulike yrkesgrupper.

*SV\_KFIN\_8 (Strategi mot profitt på velferd)*

Bystyret ønsker en egen strategi for å sikre at private eiere ikke gjør profitt på velferdstjenester. I stedet for egen drift benytter Bergen kommune seg i stort omfang av private leverandører innenfor en rekke tjenesteområder. Bergen kommune trenger en egen strategi for å hindre privat uttak av profitt hos disse leverandørene og for å sikre at en større del av tjenestene gjøres i egen regi.

*SV\_KFIN\_9 (Nasjonal strategi mot gjeld i kommunene)*

Bystyret er svært bekymret for gjeldssituasjonen i Bergen kommune kombinert med et enormt etterslep på vedlikehold av bygg. En viktig del av årsaken manglende midler til vedlikehold gjennom minst et tiår, men gjeldsoppbyggingen er også generelt trekk for Kommune-Norge. Bystyret ber derfor byrådet om å engasjere seg for en nasjonal og statlig velferdspolitik som fullfinansierer veksten i kommunenes aktivitet, og mot en skattekuttpolitikk som svekker finansieringen av velferden.

**Forslag til endringer i driftsbudsjettet (alle tjenesteområder samlet)**

Tjenesteområde	Gjelder år / periode i økonomiplan	Verbal beskrivelse av tiltak / tjeneste	Endringer i rammebudsjett til aktuelt tjenesteområde	Øremerking av midler innenfor foreslått rammebudsjett	Inndekning
16	2015	Styrket innsats mot skatteunndragelser, økt bemanning hos Kemneren	1 000 000	1 000 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
16	2015	Økt generelt vedlikehold, Bygg	20 000 000	20 000 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
4B	2015	Heve sosialhjelpssatsene	20 000 000	20 000 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
5A	2015	Styrket bemanning ved helsestasjonene	1 000 000	1 000 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
4A	2015	MO-senter i sentrum inkludert bruker-/sprøyterom.	10 000 000	10 000 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
4A	2015	Helsehjelp rusavhengige, støtte LAR	1 000 000	1 000 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
4A	2015	V13 – fortsatt drift	3 000 000	3 000 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
3B/C	2015	Økt generell ramme, helse- og omsorg	57 000 000		Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
3B/C	2015	Pott til mindre frivillige prosjekter	1 000 000	1 000 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
5B	2015	Styrke utekontakten	1 000 000	1 000 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
5A	2015	Fontenehuset	250 000	250 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering

Tjeneste-område	Gjelder år / periode i økonomiplan	Verbal beskrivelse av tiltak / tjeneste	Endringer i rammebudsjett til aktuelt tjenesteområde	Øremerking av midler innenfor foreslått rammebudsjett	Inndekning
<b>3B</b>	2015	Forberede forsøk med 6-timersdag		200 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>2</b>	2015	Barnevernet, økt bemanning	3 000 000	3 000 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>4B</b>	2015	Gatejuristen	250 000	250 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>4B</b>	2015	Ekstra støttepott, organisasjoner, herunder støtte til Aurora-prosjektet og Leieboerforeningen.	2 000 000	2 000 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>1B</b>	2015	Skolemat, forsøk	250 000	250 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>1B</b>	2015	Styrke samfunnsfagene med vekt på demokratisk dannelse og deltakelse	250 000	250 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>1B</b>	2015	Gjeninnføring av skolefrukt	8 000 000	8 000 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>1B</b>	2015	Leksehjelp	250 000	250 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>1B</b>	2015	Flere lærere i klasserommene	15 000 000	15 000 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>1B</b>	2015	Styrket morsmålsundervisning	4 000 000	4 000 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>1B</b>	2015	Økt støtte til Magasinet Barn i Byen	250 000	250 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>1B</b>	2015	Arbeid med psykisk helse i skolene	500 000	500 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering

Tjeneste-område	Gjelder år / periode i økonomiplan	Verbal beskrivelse av tiltak / tjeneste	Endringer i rammebudsjett til aktuelt tjenesteområde	Øremerking av midler innenfor foreslått rammebudsjett	Inndekning
<b>1A</b>	2015	Økt bemanning i barnehagene	10 000 000	10 000 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>1B</b>	2015	Antimobbearbeid, utvikling av eget program (oppstart)		200 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>1B</b>	2015	Ungdomsklubbsatsning	500 000	500 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>1B</b>	2015	Sidemålsforsøk	250 000	250 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>8</b>	2015	Bilfrie dager	500 000	500 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>8</b>	2015	Tilskudd Forum nye Bergensbanen	250 000	250 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>8</b>	2015	Sambruks-/kollektivfelt	5 000 000	5 000 000	Omdisp. Bergensprogrammet
<b>8</b>	2015	Lyskryssprioritering	10 000 000	10 000 000	Omdisp. Bergensprogrammet
<b>8</b>	2015	Regulering, flere trolleysbuslinjer	1 000 000	1 000 000	Omdisp. Bergensprogrammet
<b>10A</b>	2015	Inkluderende planarbeid	250 000	250 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>10A</b>	2015	Barnetråkkregistrering	250 000	250 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>10A</b>	2015	Bysykkelordning	2 000 000	2 000 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>10A</b>	2015	Offentlige toaletter og bymøbler	5 000 000	5 000 000	Omdisp. Bergensprogrammet

Tjeneste-område	Gjelder år / periode i økonomiplan	Verbal beskrivelse av tiltak / tjeneste	Endringer i rammebudsjett til aktuelt tjenesteområde	Øremerking av midler innenfor foreslått rammebudsjett	Inndekning
<b>8</b>	2015	Sykkelsatsning	5 000 000	5 000 000	Omdisp. Bergensprogrammet
<b>10 A</b>	2015	Økt bemanning, plan og geodata	2 000 000	2 000 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>10 A</b>	2015	Økt tilsyn med bygg	250 000	250 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>10 A</b>	2015	Økt bemanning byantikvaren, Brosteinsprosjekt	1 000 000	1 000 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>10B</b>	2015	Økt bemanning, etat for byggesak og private planer	500 000	500 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>10c</b>	2015	Økt tilskudd til Skog og trøplantingselskapet	1 000 000	1 000 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>10d</b>	2015	Vrakt pantordning for vedovner i Årstad, Bergenhus og Arna	4 000 000	4 000 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>10d</b>	2015	Tilskudd til utfasing av oljefyr	4 000 000	4 000 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>10d</b>	2015	Driftstilskudd til demokratiske miljøvernorganisasjoner	250 000	250 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>10d</b>	2015	Drift av nye målestasjoner for luftkvalitet (Loddefjord, Åsane, Arna og Nesttun)	2 250 000	2 225 000	Omdisp. Bergensprogrammet
<b>20</b>	2015	Landstrømprosjektet, forsering	5 000 000	5 000 000	Miljødifferensierte havneavgifter.
<b>12d</b>	2015	Flere søndagsåpne bibliotek	500 000	500 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering

Tjeneste-område	Gjelder år / periode i økonomiplan	Verbal beskrivelse av tiltak / tjeneste	Endringer i rammebudsjett til aktuelt tjenesteområde	Øremerking av midler innenfor foreslått rammebudsjett	Inndekning
<b>12d</b>	2015	Ytre Arna bibliotek	500 000	500 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>12d</b>	2015	Laksevåg bibliotek	500 000	500 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>12b</b>	2014	Kunstsøndag for alle	500 000	500 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>12</b>	2015	Fargespill, økt støtte	500 000	500 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>12</b>	2015	Ekstra pott, støtte kulturorganisasjonar herunder Fyllingsdalen Teater	2 000 000	2 000 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>13</b>	2015	Økt støtte til Idrettsrådet	250 000	250 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>12/13</b>	2015	Åsane, prosjektpådrivere	1 500 000	1 500 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>14</b>	2015	Styrke næringsavdelingen	500 000	500 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>13c</b>	2015	Økt tilskudd til vedlikehold av idrettsanlegg	1 000 000	1 000 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>13c</b>	2015	Enhetstakst i kommunale svømmeanlegg	11 000 000	11 000 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>12f</b>	2015	Gjeninnføring av kulturskoletimen.	4 000 000	4 000 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>12f</b>	2015	Det akademiske kvarter	100 000	100 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering

Tjeneste-område	Gjelder år / periode i økonomiplan	Verbal beskrivelse av tiltak / tjeneste	Endringer i rammebudsjett til aktuelt tjenesteområde	Øremerking av midler innenfor foreslått rammebudsjett	Inndekning
<b>12c</b>	2015	Operapott	1 000 000	1 000 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>12</b>	2015	Støtte til dyrevernsarbeid herunder Dyrenes hus	1 000 000	1 000 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>12</b>	2015	Design Region Bergen, ekstra støtte	50 000	50 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>12</b>	2015	Økt støtte til kulturkontorene	1 000 000	1 000 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>12</b>	2015	Ekstra støtte til Bergenfest	500 000	500 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>12</b>	2015	Drift av vikarpool/er	2 000 000	2 000 000	Økte skatteinntekter og innsparinger, se SVs samlede saldering
<b>16</b>	2015	Økte skatteinntekter p.g.a. styrket bemanning hos Kemneren	-10 000 000	-10 000 000	Innsparing
<b>16</b>	2015	Innsparing p.g.a bruk av egne vikarer	-30 000 000	-30 000 000	Innsparing
<b>16</b>	2015	Avvikling av byrådsordningen	-10 000 000	-10 000 000	Innsparing
<b>16</b>	2015	Innsparing, seksjon informasjon	-10 000 000	-10 000 000	Innsparing
<b>16</b>	2015	Reduksjon i politikerlønninger	-5 000 000	-5 000 000	Innsparing
<b>16</b>	2015	Redusert konsulentbruk	-5 000 000	-5 000 000	Innsparing
<b>14</b>	2015	Inndragning av støtte til/innkjøp fra HOG og BRB	-11 000 000	-11 000 000	Innsparing
<b>14</b>	2015	Redusert bruk av anbud	-5 000 000	-5 000 000	Innsparing

Tjeneste-område	Gjelder år / periode i økonomiplan	Verbal beskrivelse av tiltak / tjeneste	Endringer i rammebudsjett til aktuelt tjenesteområde	Øremerking av midler innenfor foreslått rammebudsjett	Inndekning
14	2015	Redusert sykefravær	-5 000 000	-5 000 000	Innsparing

### **Forslag til skattevedtak:**

Lik byrådets innstilling med følgende endringer:

- Den generelle skattesatsen settes til 7 promille.
- Skattesatsen for boligdelen av eiendommer settes til 5,5 promille.
- Bunnfradraget for boligdelen av eiendommer settes til 2 000 000 kroner.

### **Forslag til merknader**

#### *SV\_skatt\_1 (økt ramme)*

Bystyret registrerer at om SVs alternative statsbudsjett hadde blitt vedtatt ville Bergen ha fått 189 755 000 mer i frie inntekter. I tillegg ville kommunens handlingsrom også ha blitt større ved at satsninger på blant annet skolehelsetjeneste og barnevern delvis hadde blitt dekket av øremerkede bevilgninger.

#### *SV\_skatt\_2 (skolehelsetjeneste og sosialstønad)*

Bystyret registrerer at om SVs alternative statsbudsjett hadde blitt vedtatt ville Bergen ha fått øremerkede midler til en rekke satsninger. Blant annet 20 millioner ekstra til skolehelsetjenesten og fem millioner til aktivitetsstøtten for barnefamilier.

### **Protokolltilførsel (saldering)**

SV sitt alternative bybudsjett innebærer en merutgift på 237 650 000 sammenlignet med byrådets opprinnelige innstilling. Merutgiftene er saldert via innsparinger, økte inntekter fra eiendomsskatt (i all hovedsak fra næringseiendom), omdisponeringer i Bergensprogrammet og miljødifferensiert havneavgift. Se tabell nedenfor for detaljer.



<b>Merinntekter</b>	
Avsetninger byrådets innstilling 1 og innstilling 2	28 000 000
Økte inntekter fra eiendomsskatt, næring	83 000 000
Økte inntekter fra eiendomsskatt, bolig	2 400 000
Innsparinger tj.område 14 og 16	91 000 000
Omdisp. /merinntekter, Bergensprogrammet	28 250 000
Økte havneavgifter	5 000 000
<b>Sum merinntekter</b>	<b>237 650 000</b>